

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Naděždy Zachystalové a soudkyň JUDr. Ivy Zemanové a JUDr. Ivy Březinové ve věci

žalobkyně: **PROFI CREDIT Czech, a. s.**, IČO 61860069
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátkou Mgr. Martou Ondačkovou
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **M. W.**, narozená dne xxx
bytem xxx

o zaplacení 66 382 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 9. 8. 2022, č. j. 11 C 121/2022–34,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně ve výroku II., kterým byla zamítnuta žaloba co do částky 59 454 Kč s příslušenstvím a smluvní pokutou, **se** v napadeném rozsahu, tj. co do zamítnutí žaloby v částce 44 124 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z této částky od 23. 10. 2021 do zaplacení, smluvní pokuty ve výši 8 566,93 Kč, úroku ve výši 20 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 23. 10. 2011 do 15. 11. 2021 ve výši 553,85 Kč a úroku ve výši 8,50 % ročně z částky 41 313,75 Kč od 16. 11. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy tento celkový úrok za dobu od 23. 10. 2021 dosáhne částky 196 776 Kč, a ve výroku III. o náhradě nákladů řízení **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně ve výroku I. rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku částku 6 928 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,5% ročně od 23. 10. 2021 do zaplacení, částku 791,90 Kč, úrok ve výši 8,27 % ročně z částky 4 631 Kč od 23. 10. 2021 do 15. 11. 2021 ve výši 25,18 Kč a úrok ve výši 8,5 % ročně z částky 4 631 Kč od 16. 11. 2021 do zaplacení. Dále soud I. stupně rozhodl, že „*ve zbytku se žaloba zamítá*“ (výrok II), a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).
2. Soud I. stupně tak rozhodl o žalobě na zaplacení dluhu ze spotřebitelské úvěrové smlouvy 9102220798 ze dne 19. 6. 2019, a to zaplacení pohledávky 57 024 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,50 % ročně od 23. 10. 2021 do zaplacení. Tato částka sestávala z „dlužné nové jistiny“ v celkové výši 54 727,89 Kč, tvořené zbývajícím jistinou úvěru ve výši 45 944,75 Kč a dlužným úrokem za poskytnutí úvěru přirostlým k jistině ke dni zesplatnění úvěru ve výši 8 783,14 Kč, dále smluvní pokutou ve výši 1 497 Kč podle bodu 6.1 úvěrové smlouvy a náhradou nákladů 800 Kč vzniklých v souvislosti s prodlením žalované podle bodu 6.2 úvěrové smlouvy. Dále se žalobkyně domáhala zaplacení částky 9 358,83 Kč tvořené součtem smluvní pokuty 0,1 % z dlužné nové jistiny podle bodu 6.5 úvěrové smlouvy za každý den prodlení žalované s její úhradou, počínaje 23. 10. 2021 do data vyhotovení žaloby. Konečně se žalobkyně domáhala úroku ve výši 62,47 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 23. 10. 2021 do 15. 11. 2021 ve výši 1 841,28 Kč, a úroku ve výši 8,5 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 16. 11. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový úrok za dobu od 23. 10. 2021 dosáhne částky 196 776 Kč.
3. Žalovaná se k žalobě nevyjádřila.
4. Soud I. stupně měl za prokázané, že žalobkyně poskytla žalované na základě smlouvy podepsané žalovanou dne 19. 6. 2019 úvěr ve výši 50 000 Kč a žalovaná se zavázala jej splatit ve splátkách po 2 733 Kč spolu s úrokem ve výši efektivní úrokové míry 83,86 % ročně, tj. v nominální úrokové sazbě 62,47 % ročně. Pro případ prodlení se splátkami se zároveň zavázala zaplatit žalobkyni smluvní pokutu ve výši 499 Kč za každou takovou splátku a náhradu účelně vynaložených nákladů vzniklých v souvislosti s prodlením ve výši 200 Kč. Žalobkyně před poskytnutím úvěru prověřovala úvěruschopnost žalované, poté na žádost žalované odložila splátku úvěru za duben 2020, rovněž poskytla žalované ochrannou dobu od 1. 6. 2020 do 31. 10. 2020. Žalovaná splatila 19 splátek po 2 733 Kč, v důsledku prodlení s dalšími splátkami v délce 65 dnů došlo k automatickému zesplatnění úvěru ke dni 21. 10. 2021. Pro případ zesplatnění se žalovaná zavázala zaplatit smluvní pokutu z dlužné nové jistiny ve výši 0,1 % za každý den prodlení s jejím zaplacením, úrok z prodlení v zákonné výši z nové jistiny a úrok z úvěru z původní dlužné jistiny. Žalovaná žalobkyni dlužnou částku přes výzvy neuhradila. V červnu 2019 činila podle databáze časových řad ARAD za období květen až červenec 2019 výše úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR u úvěrů na spotřebu s fixací sazby nad 1 rok do 5 let včetně 8,27 % ročně, na 5 let 8,41 %, u kontokorentů a revolvingových úvěrů 12,31 % a u kreditních karet 24,11 %.
5. Po právní stránce odkázal soud prvního stupně na § 577, § 580, § 1802, § 1813, § 2048 a § 2395 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “o. z.”). Dále odkázal na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004, a ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 33 Odo 236/2005, s tím, že v rozporu s dobrými mravy podle § 580 odst. 1 ve spojení s § 1 odst. 2 o. z. je zpravidla výše úroků, která podstatně přesahuje úrokovou míru v době jejich sjednání obvyklou, stanovenou zejména s přihlédnutím k nejvyšším úrokovým sazbám uplatňovaným bankami při poskytování úvěrů nebo půjček, a za nepřiměřený úrok lze považovat takový úrok, který přesahuje výši obvyklého úroku poskytovaného bankami cca třikrát.

Ujednání o smluvním úroku ve výši 62,47 % ročně z dlužné jistiny, když bankami byly v předmětném období poskytovány úvěry s úrokovou sazbou 8,27 % až 12,31 % ročně (to však u kontokorentů a revolvingů), je tak ujednáním, které je pro rozpor s dobrými mravy neplatné. S odkazem na § 577 a § 1802 o. z. tak soud prvního stupně přistoupil k moderaci výše úroků, kterou stanovil na výši 8,27 % ročně, neboť v daném případě z důvodu neplatnosti ujednání o úrocích *ex tunc* nebyla výše úroků fakticky sjednána a tato soudem určená výše úroků odpovídá spravedlivému uspořádání mezi účastníky. Soud prvního stupně přitom postupoval dle principu jednoduchého úročení, který podrobněji rozepsal, a přiznal žalobkyni též úrok ode dne následujícího po zesplatnění od 23. 10. do 15. 11. 2021 ve výši 8,27 % ročně z dlužné nové jistiny ve výši 4 631 Kč, tj. v celkové výši 25,18 Kč, a od 16. 11. 2021 do zaplacení pak ve výši dle § 122 odst. 4 zák. č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů, tj. ve výši 8,5 % ročně z částky 4 631 Kč. Podle soudu I. stupně též žalobkyni vznikl nárok na zaplacení nové jistiny ve výši 4 631 Kč, smluvní pokuty ve výši 1 497 Kč, náhrady účelně vynaložených nákladů v souvislosti s prodlením žalované ve výši 800 Kč, kterou soud I. stupně shledal přiměřenou účelu paušální náhrady nákladů spojených s upomínáním, celkem částku 6 928 Kč, ke které soud prvního stupně připočetl úroky z prodlení podle § 1970 o. z. ve spojení s nařízením vlády č. 351/2013 Sb. ode dne následujícího po splatnosti. Za důvodný považoval soud prvního stupně též nárok žalobkyně na smluvní pokutu 0,1 % denně za každý den prodlení z nové jistiny 4 631 Kč od 23. 10. 2021 do 11. 4. 2022, tj. ve výši 791,90 Kč, neboť jak jednorázová, tak denní smluvní pokuta je přiměřená jejich účelu, s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 33 Odo 438/2005. Co do zbytku nároků soud I. stupně žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně podle § 142 odst. 2 o. s. ř.

6. Proti výrokům II. a III. rozsudku soudu prvního stupně podala žalobkyně včasné a přípustné odvolání. Co do zamítavého výroku II. toliko v rozsahu, ve kterém soud prvního stupně nepřiznal sjednaný úrok za poskytnutí úvěru do výše 20 % ročně, nikoli v rozsahu přesahujícím tuto výši. Podle žalobkyně ani v případě, že soud shledá sjednaný úrok jako nemravný, nemůže úrok zcela zamítnout a nepřiznat žádný, k čemuž odkázala na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2021, č. j. 26 Co 41/2021-109. Podle žalobkyně by úroky byly nepřipustně vysoké, pokud by více než čtyřnásobně přesahovaly jejich obvyklou míru, k čemuž žalobkyně odkázala na rozsudky Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 8 Co 36/2018, Krajského soudu v Plzni sp. zn. 64 Co 104/2020, Okresního soudu Plzeň - město sp. zn. 16 C 72/2020 a na výše uvedený rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1484/2004. Podle žalobkyně měl být úrok posuzován se sazbou 24,11 %, kterou databáze ARAD pro červen 2019 stanoví pro domácnosti pro úročený úvěr z kreditních karet, sazba 62,47 % je pouhým 2,95 násobkem této sazby, a je tedy přiměřená. Žalobkyně dále zdůraznila, že je nebankovní institucí, pro které je vyšší míra úročení obvyklá. Žalobkyně dále zdůraznila svobodnou vůli žalované při uzavírání smlouvy, a poukázala na obecné principy smluvního práva vč. principu *pacta sunt servanda, vigilantibus iura scripta sunt*, smluvní autonomie a preference výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy podle § 574 o. z., a to s odkazy obecnou judikaturu Ústavního soudu. Podle rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 4. 10. 2018, č. j. 46 ICm 2408/2017, 16 VSOL 656/208 - 131 (KSOS 37 INS 27476/2016), je též úrok ze smlouvy o spotřebitelském úvěru cenou za úvěr, který nemůže být předmětem posouzení zneužívajícího charakteru podle čl. 4 odst. 2 Směrnice 93/19/EHS. I v případě, že by však úrokové sazby přezkumu podléhaly, jednalo by se podle žalobkyně o nezákonné množstevní určení podle § 577 o. z., které je speciálním k ostatním soudem uváděným ustanovením, a soud prvního stupně měl podle tohoto ustanovení přistoupit k moderaci na výši přiměřenou při poskytování půjček v nebankovním sektoru v daném místě a čase, což žalobkyně podpořila odkazem na rozsudky Krajského soudu v Praze sp. zn. 24 Co 106/2019 a Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 5 Co 780/2021. Podle žalobkyně nebylo možné úrok zcela zamítnout a nepřiznat žádný, žalobkyni měl být přiznán alespoň požadovaných 20 % ročně.

7. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud změnil výrok II. napadeného rozsudku tak, že žalovaná bude povinna zaplatit žalobkyni: 1) pohledávku ve výši 44 124 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z částky 44 124 Kč ve výši 8,5 % ročně od 23. 10. 2021 do zaplacení, 2) pohledávku ve výši 8 566,93 Kč, 3) úrok ve výši 20 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 23. 10. 2021 do 15. 11. 2021 ve výši 553,85 Kč, úrok ve výši 8,50 % ročně z částky 41 313,75 Kč od 16. 11. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový tento úrok za dobu od 23. 10. 2021 dosáhne částky 196 776,00 Kč.
8. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně v rozsahu podaného odvolání včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. s. ř.“), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
9. Soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, vyvodil z nich správné skutkové závěry, které tak mohou být podkladem i pro rozhodnutí odvolacího soudu a na které lze pro stručnost odkázat. Odvolací soud nemá důvod se od uvedených závěrů soudu I. stupně odchýlit.
10. Soudu prvního stupně je namístě nejprve vytknout, že ve výroku II. napadeného rozsudku rozhodl, že „*Ve zbytku se žaloba zamítá*“, aniž by tento „zbytek“ konkretizoval. Uvedená formulace neodpovídá požadavku srozumitelnosti a úplnosti výroku a vyčerpání předmětu řízení podle § 152 a § 155 o. s. ř. Vyvolává pochybnosti o rozsahu případné překážky věci rozhodnuté podle § 159a o. s. ř. (srov. Rozbor a zhodnocení úrovně soudních rozhodnutí v občanském soudním řízení u soudů prvního stupně ze dne 23. 11. 1967, sp. zn. Prz 36/67, uveřejněný ve Sborníku Nejvyššího soudu ČSSR o občanském soudním řízení a řízení před státním notářstvím I, 1974, část ee/, s. 118; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. 22 Cdo 942/2006 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4065/2010). Odvolací soud, ačkoli uvedené znění výroku II. není správné, nepostupoval podle § 219a o. s. ř., tj. nepřistoupil ke zrušení rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně, neboť ze žaloby a z obsahu odůvodnění rozsudku vyplývá, v jakém rozsahu a z jakých důvodů soud prvního stupně žalobu zamítl. Odvolací soud proto rozhodl o odvolání žalobkyně směřujícího do výroku II. s tím, že ze znění potvrzujícího výroku výslovně vyplývá, v jakém rozsahu soud I. stupně žalobu zamítl, a současně, v jakém rozsahu se žalobkyně domáhala přezkumu tohoto výroku.
11. Soud I. stupně žalobu zamítl co do požadavku na zaplacení požadované „nové“ jistiny ve výši 50 096,89 Kč (z celkem požadovaných 54 727,89 Kč, tvořených zbývajícím jistinou 45 944,75 Kč a „přirostlým“ úrokem k této jistině ve výši 8 783,14 Kč) se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 23. 10. 2021 do zaplacení; co do denní smluvní pokuty ve výši 8 566,93 Kč (z celkem požadovaných 9 358,83 Kč); a co do zbývajících tzv. běžného úroku z dlužné jistiny ve výši 54,20 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 23. 10. do 15. 11. 2021 ve výši 1 816,10 Kč (z původně požadovaných 62,47 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 23. 10. do 15. 11. 2021 ve výši 1 841,28 Kč), a ve výši 8,50 % ročně z částky 41 313,75 Kč od 16. 11. 2021 do zaplacení (z původně požadovaných 8,50 % ročně z částky 45 944,75 Kč od 16. 11. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový tento úrok za dobu od 23. 10. 2021 dosáhne částky 196 776 Kč). Podle odvolacího soudu však žalobkyně na žádnou z těchto dílčích peněžních položek nemá nárok.
12. Žalobkyně opírá své odvolání o odkazy na zpravidla nepublikovanou či nedostupnou judikaturu obecných soudů, měla by si být však vědoma, že množství často i shodně formulovaných námitek již Městský soud v Praze, jako soud odvolací, ve skutkově velmi podobných věcech mnohokrát posuzoval, a že s těmito námitkami nebyla žalobkyně před odvolacím soudem nikdy úspěšná. Odvolací soud v této souvislosti odkazuje zejména na rozsudky odvolacího soudu ze dne

5. 3. 2018, č. j. 68 Co 22/2018-61; ze dne 24. 5. 2018, č. j. 20 Co 106/2018-68; ze dne 16. 4. 2019, č. j. 30 Co 61/2019-90; ze dne 24. 10. 2019, č. j. 22 Co 197/2019-99 a ze dne 25. 3. 2021, č. j. 70 Co 74/2021-80, s jejichž závěry se odvolací soud ztotožnil v množství navazujících rozhodnutí, např. č. j. 11 Co 171/2022-80, 11 Co 334/2020-55, 13 Co 346/2021-62, 14 Co 100/2021-126, 17 Co 271/2020-112, 18 Co 48/2021-73, 18 Co 216/2022-72, 19 Co 102/2022-61, 25 Co 64/2022-155, 29 Co 302/2022-75, 53 Co 47/2022-60, 53 Co 181/2022-181, 54 Co 280/2021-151 nebo 55 Co 421/2021-91. Tuto judikaturu považuje odvolací soud za přesvědčivější a přiléhavější, než na jakou odkazuje žalobkyně v jejím odvolání, a s ohledem na skutkovou i právní podobnost projednávaného případu se s ní odvolací soud ztotožňuje a v podrobnostech na ni odkazuje.

13. Odvolací soud proto setrvává na stanovisku, že otázku (ne)mravnosti úročení spotřebitelských úvěrů je přípustné posuzovat podle databáze ARAD s ohledem na úrokovou míru obvyklou v době uzavření smlouvy pro úvěry pro domácnosti na spotřebu, v daném případě s fixací nad 1 rok do 5 let, a to bez rozlišování, zda úvěr poskytuje bankovní či nebankovní instituce. V řízení je nesporné, že tato sazba činila v době uzavření smlouvy 8,27 % ročně, kterou sjednaný úrok 62,47 % ročně přesahuje více než sedmkrát. Pokud by odvolací soud shodně jako v rozsudku ze dne 5. 5. 2022, č. j. 25 Co 64/2022-155, vyšel ze „*žádátní úrokové sazby*“ stanovené v úvěrové smlouvě ve výši 83,86 % ročně, činí tento rozdíl více než desetinasobek. Tak velký rozdíl mezi obvyklou a sjednanou výší úročení lze i podle judikatury předkládané žalobkyní nutně považovat za jednoznačně nepřiměřený a rozporný s dobrými mravy. Pro nynější případ je přitom nepoužitelná obvyklá sazba úročení 24,11 % ročně, neboť ta je dle databáze ARAD stanovená pro úvěr z kreditních karet pro domácnosti. Nepřípustné je též přihlížet k tomu, že úvěr neposkytla bankovní instituce, neboť použití jiného srovnávacího měřítka pro nebankovní poskytovatele by vedlo k absurdním závěrům zakládajícím nerovnost mezi oběma skupinami poskytovatelů úvěrů (stejná úroková míra by při poskytnutí úvěru bankou mohla být označena za lichevní a při poskytnutí úvěru za shodných podmínek nebankovním subjektem nikoliv, viz výše uvedený rozsudek odvolacího soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 22 Co 197/2019-99).
14. Tyto skutečnosti jednoznačně vedou k závěru o tom, že ujednání o výši úročení v úvěrové smlouvě je lichevní povahy a je absolutně neplatné podle § 588 o. z. Ochrana slabší a takto zasažené smluvní strany má v takovém případě přednost před zásadami obligačního či obecně soukromého práva, jak uvedl Ústavní soud např. v nález ze dne 19. 1. 2017, sp. zn. I. ÚS 3308/16, publikovaný pod č. 16/2017 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, kterého se dovolával odvolací soud ve výše uvedeném rozsudku ze dne 16. 4. 2019, sp. zn. 30 Co 61/2019-90: „*ačkoliv je ochrana autonomie vůle jedním z řídících soukromoprávních principů, je třeba ji v situacích tísně a výrazné nevyhlednosti, charakterizujících lichvu, korigovat zásadou ochrany slabšího. Takové situace, kdy v tísně dochází k uzavírání disproporčních smluv, mohou totiž v jednotlivých případech způsobovat až rdousící efekt a vyprázdňování veškeré majetkové podstaty jednotlivce, čímž dochází k nepřipustnému zásahu do práva na ochranu majetku [...]* Nejde o to, že by stěžovatelka neměla splácet své dluhy, ale že by měla platit jen to, co lze považovat za dluhy řádné, tak, aby nedocházelo ke zneužívání tísně chudých lidí a překračování mezí slušnosti, tedy ke nemravnému obchodu s chudobou.” Neobstojí ani odkaz žalobkyně na ustanovení § 1813 o. z. Tímto ustanovením (a následujícími) je provedena uvedená unijní směrnice č. 93/13/EHS. Citované ustanovení sice obsahuje výjimku z aplikace pro ujednání o ceně, tato výjimka ovšem vylučuje aplikaci právě jen ustanovení § 1813 o. z., nikoliv jiných ustanovení občanského zákoníku, která řeší hrubý nepoměr vzájemného plnění.
15. Soud I. stupně sice dospěl k závěru o neplatnosti sjednání nepřiměřeně vysokých úroků, nevyvodil však z něj, že tuto neplatnost nelze považovat jen za nezákonné určení rozsahu, který by soud mohl změnit podle § 577 o. z., a že tento důvod neplatnosti nelze oddělit a zachovat v platnosti zbývající část obsahu úvěrové smlouvy podle § 576 o. z., jak vyplývá z množství judikatury (viz odst. 12 odůvodnění). Žalobkyně programově staví své podnikání na vysokém úročení spotřebitelských úvěrů a ani se netají tím, že se standardní sazbou by smlouvu neuzavřela (opět viz např. bod 26

odůvodnění rozsudku odvolacího soudu č. j. 22 Co 197/209-99). Nejsou tak splněny aplikační podmínky posledně uvedených ustanovení, neboť nelze předpokládat, že by ze strany žalobkyně k právnímu jednání (uzavření úvěrové smlouvy) došlo i bez neplatné části podle § 576 o. z., resp. že by žalobkyně k právnímu jednání bez neplatné části přistoupila ve smyslu § 577 o. z. Nepřípustnost moderace podporuje též četná judikatura Soudního dvora Evropské unie, podle které pokud soud konstatuje neplatnost zneužívajícího ujednání ve spotřebitelské smlouvě, čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13/EHS brání právní úpravě členského státu, jež soudu umožňuje, aby při rozhodnutí o neplatnosti zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem doplnil uvedenou smlouvu tak, že změní obsah této klauzule, ledaže by byl soud na základě neplatnosti zneužívající klauzule nucen rušit smlouvu v plném rozsahu, čímž by spotřebitele vystavil důsledkům, které by ho penalizovaly (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 6. 2012, C-618/10 *Banco Español de Crédito*; a další navazující rozsudky tohoto soudu, např. C-488/11 *Asbeek Brusse a de Man Garabito*; C-377/14 *Radlinger a Radlingerová*, C-349/18 *Kanyeba*; C-482/13 *Unicaja Banco a Caixabank*; C-125/18 *Gómez del Moral Guasch* nebo C-779/18 *Mikrokasa*).

16. Nad rámec uvedeného pak odvolací soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 33 Cdo 3675/2021, dle kterého *ustanovení § 87 zákona o spotřebitelském úvěru lze označit za speciální k obecné úpravě vydání bezdůvodného obohacení a upravuje soukromoprávní sankci poskytovatelů „lichvářských“ úvěrů spočívající v tom, že poskytovatel úvěru má nárok toliko na nesplacenou jistinu úvěru bez dalších smluvních úroků a poplatků, nadto v nové době splatnosti (buď mezi účastníky dohodnuté anebo soudem určené), která neodvisí od výzvy věřitele k plnění, nýbrž od možnosti dlužníka (spotřebitele); nárok na zákonné úroky z prodlení podle § 1970 o. z. mu vzniká teprve v okamžiku prodlení dlužníka s vrácením zbývajících částí jistiny spotřebitelského úvěru v době podle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Účelem takové úpravy je ochrana spotřebitele před lichvářskými praktikami některých poskytovatelů spotřebitelských úvěrů.*
17. Předmětná úvěrová smlouva je tedy neplatná jako celek a částka 50 000 Kč, kterou na jejím základě obdržela žalovaná, je plněním z neplatného právního důvodu. Žalobkyně má proto nárok jen na vrácení této jistiny podle pravidel o vydání náhrady bezdůvodného obohacení podle § 2991 a násl. o. z. spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky od doručení výzvy k plnění. Vzhledem k tomu, že jistina již byla žalovanou fakticky vrácena tím, že před podáním žaloby a zesplatněním úvěru žalovaná zaplatila žalobkyni 19 splátek po 2 733 Kč, celkem 51 927 Kč, a poté, kdy samostatně nabyl právní moci výrok I. rozsudku soudu prvního stupně, proti kterému se žalovaná neodvolala, je zřejmé, a to s odkazem na rozsah přiznaného plnění (viz výrok I. napadeného rozsudku), že zbývajícím předmětem řízení není žádný nárok, který by byl po právu.
18. Odvolací soud, vázán mezemi či rozsahem odvolacího návrhu ve smyslu § 212 o. s. ř., shledal, že napadený výrok (k němu viz též odst. 11 odůvodnění tohoto rozsudku) je v napadeném rozsahu věcně správný, a podle § 219 o. s. ř. jej proto potvrdil. Správný je též výrok o náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně vzhledem k převážnému neúspěchu žalobkyně.
19. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobkyně byla v odvolacím řízení zcela neúspěšná, úspěšné žalované však v něm žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe

dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto rozsudku v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné.

Praha 10. ledna 2023

JUDr. Naděžda Zachystalová v. r.
předsedkyně senátu